

طلاق در هند سرزمین عجایب

کد مطلب: ۳۸۱۸ - تاریخ انتشار: دوشنبه ۱۴ مهر ۱۳۹۳ ساعت ۱۰:۲۱

امیر فیروزی راد

هند، هفتمین کشور وسیع جهان با ۲/۱ میلیارد نفر جمعیت، دومین کشور پرجمعیت جهان نیز هست، هند سیستم سیاسی دموکراتیک و فدرال پارلمانی دارد و با توجه به جمعیت بالای این کشور، از آن به عنوان بزرگ‌ترین دموکراسی جهان یاد می‌شود. هندوستان گهواره تمدن‌های باستانی و مسیر بزرگ تجاری در دنیا بوده و این شرایط موجب غنای فرهنگی و اقتصادی این کشور در طول تاریخ شده است. علاوه بر این، چهار دین بزرگ هندوئیسم، بودائیسم، جینیسم و سیکسیسم از این منطقه برخاسته‌اند. با وجود موفقیت‌های اقتصادی و سر برآوردن صدها فرد میلیونر و میلیارد در هند، هنوز فقر عمومی، ضعف مفرط سیستم تأمین اجتماعی، کمبودها در بخش بهداشت عمومی، بی‌سوادی و فساد دولتی در این کشور آسیایی بیداد می‌کند. هند، تنوع فرهنگی و زبانی بالایی دارد و این تنوع سطح تساهل میان فرهنگ‌ها و مذاهب‌ها را بالا برده است. خانواده سنتی هندی هنوز ارزش مهمی در این کشور است و خانواده‌های گسترده حتی در شهرهای بزرگ هم وجود دارند. نگاه این سیستم سنتی به مسئله ازدواج نیز چیزی فراتر از ارتباطی میان دو انسان است. ازدواج در این سیستم ارتباط میان همه اعضای خانواده عروس و داماد و حتی یک نوع قرارداد اقتصادی میان دو خانواده است و هنوز برای بسیاری از هندی‌ها ازدواج پیوندی ناگسستنی برای تمام عمر است. ازدواج کودکان نیز در مناطق روستایی رواج دارد و در این مناطق تقریباً نیمی از زنان در سن پایین‌تر از سن قانونی ازدواج یعنی ۸۱ سال ازدواج می‌کنند.

طلاق در هند شگفت‌انگیز

هرچند دولت هند آمار دقیقی از نرخ طلاق در این کشور ارائه نمی‌دهد، اما ارقامی که گاه و بیگاه منتشر می‌شوند، حاکی از نرخ بسیار پایین طلاق در این کشور است؛ به طوری که هند یکی از پایین‌ترین آمار طلاق را در سرتاسر جهان دارد. در حال حاضر، آمار طلاق در هند ۱/۱ درصد است (هرچند آمارهای دیگر نشان‌دهنده نرخ چهار درصدی طلاق است) که در مقایسه با آمار حدود ۵۰ درصدی ایالات متحده بسیار عجیب است و عجیب‌تر اینکه همین رقم هم در سال‌های اخیر به این حد رسیده، وگرنه در دهه ۹۰ میلادی از هر هزار ازدواج در هند تنها ۴/۷ مورد طلاق به ثبت رسیده بود. آمار طلاق در روستاها حتی از این هم پایین‌تر است و بخش عمده‌ای از طلاق‌ها در شهرها انجام می‌شود. احترامی که هندی‌ها به سنت‌هایشان می‌گذارند، مذموم بودن طلاق در سنت‌های اقوام گوناگون هندی، جمع‌گرایی در برابر فردگرایی، توسعه‌نیافتگی اجتماعی، کاستی بودن جامعه و سنت‌های ویژه ازدواج به سبک هندی از عوامل پایین بودن نرخ طلاق در این کشور است، اما در سال‌های اخیر رشد اقتصادی، توسعه شهرنشینی، بالا رفتن سطح اشتغال و تحصیل میان زنان و آگاهی افراد از حقوق فردی خود عواملی بوده‌اند که نرخ طلاق در هند را بالاتر برده‌اند. هندی‌ها برای مراسم ازدواج هزینه زیادی صرف می‌کنند که بیشتر این هزینه‌ها با توافق میان خانواده‌ها تعیین می‌شوند. پیدا کردن خانه مناسب و تجهیزیه مسائل مهمی برای ایشان است و در واقع ازدواج پیوندی خانوادگی و اقتصادی میان دو خانواده است. البته هند امروز با سرعت زیاد از کشوری با اکثریت روستانشین، به جامعه‌ای با شهرهای در حال رشد و درصد بالاتر جمعیت شهرنشین تبدیل می‌شود. اشتغال در بخش‌های صنعتی و خدماتی رشد زیادی دارد و برای نمونه بخش آی‌تی چنان گسترش یافته که هند به‌عنوان یکی از بزرگ‌ترین عرضه‌کنندگان خدمات آی‌تی در جهان شناخته می‌شود؛ صنعتی که بخش مهمی از فعالان در آن را زنان هندی تشکیل می‌دهند.

تا دهه پیش، طلاق در جامعه محافظه‌کار هند عمل ناپسندی بود و ترس از طرد شدن از اجتماع به همراه احساس وظیفه برای حفظ خانواده، تحت هر شرایطی و وابستگی اقتصادی به خانواده زوج‌های ناراضی را در کنار هم نگه می‌داشت، اما اکنون از نظر فرهنگی هم قید و بندهای مرسوم در سنت ازدواج هندی در حال ضعیف‌تر شدن هستند و قبح طلاق و ازدواج مجدد در میان مردم و به‌خصوص شهرنشین‌ها کمتر و کمتر می‌شود.

در دهه ۸۰ میلادی، در دهلی تنها دو دادگاه وجود داشت که به پرونده‌های مربوط به طلاق می‌پرداختند، اما اکنون ۱۶ دادگاه مسئول رسیدگی به پرونده‌های طلاق در این شهر هستند. در همین شهر آمار طلاق از ۲۰۰۳ تا ۲۰۰۷ تقریباً چهار برابر شده است. بنگلور که مرکز فعالیت‌های مربوط به آی‌تی است، در سال ۲۰۰۶ شاهد ۱۲۴۶ مورد طلاق بود و آمار طلاق در بمبئی در سال ۲۰۰۷ به ۴۱۳۸ مورد رسید. در حالی که شهرهای کلکته و چنای که به غنای فرهنگی و حفظ ارزش‌های اجتماعی شهره بودند، با فاصله کمی پشت سر شهرهای بزرگ دهلی، بنگلور و بمبئی قرار گرفته‌اند. پنجاب و حارینا که ایالت‌های کشاورزی هستند نیز

در سال‌های اخیر رشد ۱۵۰ درصدی را در آمار طلاق نسبت به دهه ۹۰ میلادی داشته‌اند. کرایا نیز که آمار بیشترین افراد باسواد در هند را دارد طی ده سال اخیر رشد ۳۵۰ درصدی آمار طلاق را تجربه کرده است.

طلاق با هندی‌ها چه می‌کند؟

طلاق نتایج بد عاطفی و احساسی را به دنبال می‌آورد، اما مسئله عواقب اقتصادی و اجتماعی طلاق در این کشور شرایط ویژه‌ای دارد. در جامعه هند هنوز مردان نان‌آور و مدیر اقتصادی خانواده هستند و در نتیجه به‌طور معمول پس از طلاق، زنان با مشکلات اقتصادی بیشتری روبه‌رو می‌شوند که گاهی تأمین خانه، پوشاک و خوراک برای فرزندان نیز به این مشکلات افزوده می‌شود. در مناطق شهری، دولت هند معمولاً انواعی از حمایت‌های اجتماعی را به مادران طلاق‌گرفته ارائه می‌دهد، اما این خدمات مشکلات را به‌طور کامل برطرف نمی‌کند، چون عده زیادی از وجود این خدمات بی‌خبر هستند. خانواده‌ها نیز گاهی از فرزند دختر طلاق‌گرفته خود حمایت نمی‌کنند، زیرا معتقدند که وظیفه اقتصادی در برابر فرزند دختر خود را با برگزاری مراسم عروسی و دادن جهیزیه به انجام رسانده‌اند؛ هرچند در مواردی جهیزیه پس از طلاق به زن تعلق نمی‌گیرد.

از لحاظ اجتماعی درحالی که هند حق طلاق برای فرد را محترم شمرده است، اما هنوز برچسب‌زنی به افراد طلاق‌گرفته در جامعه به‌شدت رواج دارد و اوضاع برای زنان از این نظر بدتر هم هست. آنها از سوی جامعه‌ای که طلاق را به‌عنوان یک گزینه قبول ندارد تحت فشار خواهند بود. جالب اینجاست که به این مسئله توجهی نمی‌شود که شوهر زن چقدر بدرفتار، سواستفاده‌گر و یا خیانت‌کار بوده است و اتفاقاً همه این رفتارها را به حساب ناتوانی زن می‌گذارند.

زن‌ها معمولاً پس از طلاق به خانواده خود بازمی‌گردند اما از صمیم قلب توسط اعضای خانواده مورد پذیرش قرار نمی‌گیرند. زن طلاق‌گرفته، به‌خصوص اگر فرزندی هم داشته باشد، بار اقتصادی جدیدی بر دوش خانواده می‌گذارد و به‌طور معمول وظایف خانه‌داری چندانی نیز به او محول نمی‌شود. همچنین این خطر وجود دارد که حضور یک زن طلاق‌گرفته در خانه، امکان ازدواج خواهرهای مجرد او را با توجه به نگرانی احتمالی خواستگاران کمتر کند. پس به شکل اجتناب‌ناپذیری وضعیت خانواده‌ای با عضو طلاق‌گرفته، نامناسب‌تر از خانواده‌های دیگر می‌شود.

وضعیت کاستی و یا طبقاتی یک زن نیز در پذیرش او در جامعه تأثیر بسزایی دارد. زنان طبقات بالای اجتماع پس از طلاق کار آسان‌تری برای بازگشت به اجتماع دارند، ولی زنان طبقه متوسط و پایین از نظر اجتماعی زندگی سختی را تجربه می‌کنند. البته استثنائی هم وجود دارد و آن هم زنان وابسته به طبقات بسیار فقیر هندی هستند که در صورت طلاق با کمترین واکنش منفی از سوی افراد طبقه خود روبه‌رو می‌شوند زیرا همه اعضای این طبقه در هر حال از نظر اجتماعی و اقتصادی در شرایط فاجعه‌باری قرار دارند.

یک کشور

و چند قانون

در هند همه ادیان اصلی قوانین خاص خود را درباره مسئله طلاق دارند. البته یک قانون خانواده هم در هند وجود دارد که در صورت خواست افراد یا ازدواج و طلاق میان مؤمنان به عقاید گوناگون، به اجرا درمی‌آید. هندوها، بودایی‌ها، جین‌ها و سیک‌ها قانون ازدواج هندوها مصوب سال ۱۹۵۵ را دارند، مسیحی‌ها تحت قانون طلاق هند مصوب سال ۱۸۶۹ هستند، پارسی‌ها قانون ازدواج و طلاق پارسی‌ها مصوب سال ۱۹۳۶ را دارند و مسلمان‌ها قانون فسخ ازدواج مصوب سال ۱۹۳۹ را دارند که این قانون اسلامی امکان طلاق گرفتن را به زنان می‌دهد، اما قانون مدنی آن به‌طور دقیق مدون نیست. ازدواج‌ها و طلاق‌ها میان مذاهب و فرهنگ‌ها و ازدواج‌های مدنی غیرمذهبی نیز تحت قانون ویژه ازدواج مصوب سال ۱۹۵۵ به اجرا درمی‌آیند. در هند درخواست طلاق از طرف زن تحت شرایط خاصی انجام می‌پذیرد. زن یا شوهر در صورت بدرفتاری، زنا، ترک خانه برای دو سال، تغییر دین، بیماری روانی، ابتلا به بیماری جذام، بیماری‌های مقاربتی، عدم تمکین، بی‌خبری و احتمال مرگ می‌توانند درخواست طلاق از همسر خود را به دادگاه ارائه دهند.

حضانت

مصوبه‌های قانونی گوناگونی در هند درباره حضانت فرزندان زیر ۱۸ سال وجود دارد. البته در بیشتر موارد هر دو والدین حضانت مشترک بر فرزندان را پس از طلاق و با حکم دادگاه ادامه می‌دهند اما یکی از والدین مسئولیت حضانت فیزیکی فرزند را برعهده می‌گیرد. اساس تصمیم دادگاه بر بهترین شیوه حفظ منافع فرزند یا فرزندان است. به‌طور معمول، حضانت فیزیکی به والد یا والد‌های واکذار می‌شود که امنیت اقتصادی بهتری را برای فرزند می‌تواند تأمین کند. همچنین کیفیت مهارت‌های نگهداری و داشتن کمترین تنش با فرزند در جهت اخذ این تصمیم نقش اساسی را دارند. حضانت قانونی که معمولاً از سوی پدر و مادر به‌طور مشترک انجام می‌شود، تصمیم‌گیری درباره چیزهایی که می‌تواند منافع فرزند را تحت تأثیر قرار دهد شامل می‌شود؛ مواردی چون درمان پزشکی، مذهب و دعوی‌های بیمه‌ای. همچنین مذاهب گوناگون قوانین گوناگونی در این‌باره دارند. هندوها در این‌باره تبصره سال ۱۹۵۶ را دارند. بر این اساس، حضانت فرزندان کم‌سن و سال به مادر، پسرهای بزرگ‌تر به پدر و دختران بزرگ‌تر به مادر می‌رسد.

در مصوبه اضافی مسلمانان هندی، حضانت به‌طور معمول به مادر می‌رسد؛ مگر اینکه وی در دادگاه به سوءرفتار محکوم شده باشد. در واقع حق حضانت برای زنان مسلمان؛ اولین حق قانونی آنها محسوب می‌شود، ولی همین حق هم یک حکم قطعی و غیرقابل تغییر نیست و در میان مسلمانان هند نیز حضانت در واقع براساس منافع فرزند تعیین می‌شود.

حق حضانت در قانون مسلمانان در دو مورد به پدر می‌رسد. اول اینکه رسیدن فرزند به سنی که دوران پایان حضانت مادر بر فرزند است. این سن در میان گرایش‌های گوناگون

اسلامی و همچنین پسر یا دختر بودن فرزند تغییر می کند. برای مثال، در میان حنیفی ها حضانت مادر بر فرزند پسر تا پایان هفت سالگی است، در حالی که در این مذهب حضانت مادر به دختر تا رسیدن به سن بلوغ است. مورد دوم، اعطای حضانت به پدر در غیبت مادر یا دیگر اقوام مادر است که از نظر قانونی می توانستند حضانت فرزند را برعهده بگیرند. در قوانین مسیحیان هندی به تنهایی مباحثی درباره حضانت وجود ندارد، اما در این مورد در طلاق های مسیحیان با قانون خانواده کشور هند که در عین حال قابل اجرا در میان معتقدان به سایر ادیان نیز هست، قابل حل است. درباره حضانت در میان پارسی ها با قانون سرپرستی و قیومیت سال ۱۸۹۰ تصمیم گیری می شود، قانونی که سعی می کند بهترین شرایط مالی و نگهداری برای فرزند را به وجود آورد.

نفقة

مقدار نفقه در هند از ۵۰۰ روپیه در ماه بالاتر نمی رود. در قانون هندوها زن حق درخواست نفقه را دارد، اما در این صورت باید پس از طلاق مجرد بماند. قاضی با توجه به امکانات مالی شوهر و موقعیت وی درباره نفقه تصمیم می گیرد. در صورت دور بودن زن از شوهر، این دادگاه است که تصمیم می گیرد که آیا این دوری قابل پذیرش است و نفقه باید پرداخت شود یا خیر.

براساس قانون اسلامی حمایت از حقوق طلاق مصوب ۱۹۸۶، زن مسلمان حق دریافت نفقه در صورت گرفتن طلاق یا طلاق داده شدن را دارد. قانون پارسی ها حق دریافت نفقه برای زن را به رسمیت می شناسد این نفقه می تواند دائم یا موقت باشد. مقدار نفقه ازسوی دادگاه تعیین می شود و می تواند تا یک پنجم درآمد شوهر باشد. نفقه نیز تا زمانی که زن ازدواج مجدد نکند، پرداخت می شود. درباره مسیحیان هم قانون طلاق هند مصوب ۱۸۹۶ اجرا می شود که در مورد نفقه منطبق بر شرایط قانونی پارسی هاست.

برچسب ها : طلاق ، طلاق در کشورهای دیگر

این مطلب را در شبکه های اجتماعی به اشتراک بگذارید :

نظرات کاربران

اولین فردی باشید که در مورد این مطلب نظر می دهید

نظر شما

نظرات پس از تأیید نمایش داده می شوند. نظرات ارسالی نباید حاوی عبارات نامناسب، توهین به نظام یا مقدسات و یا دارای بار حقوقی باشند.

نام و نام خانوادگی :

ایمیل :

نظر :

کد امنیتی :

لطفا عدد

چهاررقمی بالا را درون کادر وارد نمایید

ارسال نظر